

Avaliku Sõna Nõukogu toetas arste

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Arstide täienduskoolitus muutus sel kevadel ühtäkki väga tähtsaks teemaks. Taas sai kinnitust tõsiasia, et kui leidub üks tõeliselt agar ja visa ajakirjanik, siis pole kuuma loo jaoks tarkust ja tõendatud andmeid vajagi. Ajakirjanikke võiks mõneti võrrelda arstidega: kui arstide üks eesmärke on inimestelt valu ära võtta, siis ajakirjanikud otsivad kogu ühiskonna valupunkte ja püüavad neid ravida. Mõlemalt eeldatakse nende tegevuses eetilistust. Ajakirjanikud ei ole aga omaks võtnud üht arstieetika olulisimat põhimõtet: ära kahjusta. Pigem tundub mõnikord, et meedia peamine siht ongi võimalikult palju kannatusi tekitada, iga hinna eest süüdlane leida ja see avalikult hukata. Tõeliste pahategude päevavalgele toomine väärib kiitust, aga kui oma teooriaid üritatakse tõendada väljamõeldiste ja võltsingutega, on kuri karjas.

Arste materdavate kirjatükkide hulk kipub aeg-ajalt ületama neile vastamise võimekust ja kõigi tuuleveskitega polegi mõistlik võidelda, ent kui tegu on kogu arstkonda puudutava laimuga, ei tohi arstide liit kõrvalseisjaks jääda. Hoolimata sellest, et iga oma maine kaitsmiseks astutavat sammu üritatakse ristida ringkaitseks ja kinnimätsimiseks.

Ajakirjanduseetikal on kaks nn valvekoera: Avaliku Sõna Nõukogu (ASN) ja Pressinõukogu, mille vahel on esmapilgul üsna keeruline vahet teha. ASNi kodulehelt loeme, et „Avaliku Sõna Nõukogu on sõltumatu analüüsikeskus, mis arutab avaliku meedia peale esitatavaid kaebusi ning juhib tähelepanu meediaetilistele probleemidele ka ise. Nõukogusse kuuluvad esindajad erinevatest kodanikeühendustest, sealhulgas Ajakirjanike Liidust ja Meediakoolitajate Liidust. Pressinõukogu on Ajalehtede Liidu loodud ajalehtede eneseregulatsiooni organ, mille asutamise peamiseks ajendiks oli ajalehtede rahulolematuse ASN otsustesse kätketud kriitikaga.“

Arstide liit pöördus Avaliku Sõna Nõukogu poole pärast Äripäevas üllitatud arste mustavat artiklisarja ja selle autori Kadri Jakobsoni viisaka käitumise piire ületavaid usutlusrünnakuid arstide päevadele EALI juubelit tähistama tulnud tohtrite vastu. ASN lahendis (vt tervikuna http://www.asn.org.ee/asn_lahendid.php?action=view&num=500) tõdetakse, et Äripäev rikkus head ajakirjandustava ja ajakirjanik Kadri Jakobsoni kasutatud meelevaldselt muudetud blogitsitaadid on eksitavad ning seesugune manipuleerimine põhjendamatu. Ajakirjanduseetika asjatundjad pidasid kahetsusväärseks, et Äripäev, heites arstide liidule ette vähest debatalmidust, piirab samal ajal seda ringi, kes tohib osaleda arutelus Äripäeva enda käsitluste kvaliteedi üle. Peatoimetaja Meelis Mandel keeldus kommentaaridest Avaliku Sõna Nõukogule, teatades, et avaldavad oma seisukohti ainult Pressinõukogule. „Avalikkuse ja patsientide huvide kaitsmiseks ei saa pidada konflikti ja usaldamatuse õhutamist ühe ameti esindajate (praegusel juhul eeskätt arstide) vastu, nende süüdistamises ja kritiseerimises. Huvikonfliktide temaatika on avalikkusele oluline, kuid eeldab põhjalikku ja ranget uurimistööd, kus järeldada ei saa enam, kui andmed võimaldavad,“ kirjutab ASNi esimees ja Jyväskylä ülikooli ajakirjanduse professor Epp Lauk.

Võiksime rahul olla, sest õiglus on jalule seatud, paraku pole esimese sõna õigust kasutava ajakirjanduse tekitatud kahju lihtne heastada. Oma vigade tunnistamiseks, veel enam vabanduse avaldamiseks Äripäeval julgust ei piisanud ning ka enamik teisi meediakanaleid pidas paremaks Avaliku Sõna Nõukogu otsusest vaikida. Mine võta kinni, on see nüüd ajakirjanduse ringkaitse või vigade kinnimätsimine.

eal@arstideliit.ee

Katrin Rehema